

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра музичної фольклористики

”ПОГОДЖУЮ”

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

25 червня 2021 року

Я. ОЛЕКСІВ

”ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

25 червня 2021 року

М. КУШНІР

”ПОГОДЖУЮ”

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

25 червня 2021 року

Я. ОЛЕКСІВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ПРАКТИКА НАРОДНО-ВИКОНАВСЬКА”**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	«Етномузикознавство»
Статус	Обов'язкові компоненти освітньої програми циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.14.22)
Загальний обсяг	6 кредитів ЄКТС (180 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (1-6)
Термін викладання	1-6 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	денна

Робоча програма навчальної дисципліни „Практика народно-виконавська” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

Лукашенко Лариса Валентинівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної фольклористики.

Мишанич Михайло Васильович – доцент кафедри музичної фольклористики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Музичної фольклористики* «22» червня 2021 р., протокол № 6

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками дослідницької, творчої та педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва.

Дисципліна „народно-виконавська практика” спрямована на підготовку всесторонньо кваліфікованих музикантів із високим рівнем виконавської майстерності, знанням народно-музичного репертуару традиційних методів вокального та частково інструментального виконавства та засвоєними глибокими музично-теоретичними знаннями в галузі народної етнофонії та різноманітних манер традиційного співу, що є необхідними для самостійної діяльності в якості етномузикологів-дослідників, науковців та педагогів музичних закладів різного рівня акредитації.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчо-виконавській діяльності.

СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 5	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 15	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
СК 16	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 6	Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
РН 7	Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 9	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.
РН 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
РН 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами								
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота	I курс	II курс		III курс		IV курс		
						Всього	у тому числі:				Семестри							
	лекційн	інди віду альн	прак тич		Кількість тижнів в семестрі													
					15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
Практика народно-виконавська		1-6		6	180	30			90	90	1	1	1	1	1	1		

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Самостійна робота
			Загальний обсяг	Аудиторних				
				Всього	лекційні	індивідуальні		
I		2	60	30			30	30
	1	1	30	15			15	15
	2	1	30	15			15	15
II		2	60	30			30	30
	3	1	30	15			15	15
	4	1	30	15			15	15
III		2	60	30			30	30
	5	1	30	15			15	15
	6	1	30	15			15	15

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми практичних занять

1-й семестр			
		Модуль 1: <i>Народномузичне вокальне виконавство: Поліська та волинська манери співу</i>	15 год
1	Тема 1	Звичайний та напливовий репертуар	3
2	Тема 2	Дитяча культура	3
3	Тема 3	Календарно-обрядова творчість	3
4	Тема 4	Родинно-обрядова творчість	3
5	Тема 5	Інші жанри локального поширення: колодчані, масляні, ринзівки, царинні, юрїївські.	3
2-й семестр			
		Модуль 2: <i>Народномузичне вокальне виконавство: Галицько-подільська та карпатська манери співу</i>	15 год
6	Тема 1	Звичайний та напливовий репертуар	3
7	Тема 2	Дитяча культура	3
8	Тема 3	Календарно-обрядова творчість	3
9	Тема 4	Родинно-обрядова творчість	3
10	Тема 5	Інші жанри локального поширення: колодчані, масляні, ринзівки, царинні, юрїївські.	3
		Всього	30

Самостійна робота

1 семестр		15
1	Підбір репертуару із власних (архівних записів)	3
2	Самостійна робота над вивченням репертуару	3
3	Самостійна робота над звуковидобуванням та наслідування регіональних манер співу	3
	Поточний контроль	2
4	Самостійна робота із традиційними багатоголоссям	2
5	Підсумковий контроль (залік)	2
2 семестр		15
1	Підбір репертуару із власних (архівних записів)	3
2	Самостійна робота над вивченням репертуару	3
	Поточний контроль	2
3	Самостійна робота над звуковидобуванням та наслідування регіональних манер співу	3
4	Самостійна робота із традиційними багатоголоссям	2
5	Підсумковий контроль (залік)	2

Теми практичних занять

3-й семестр			
		Модуль 1: <i>Народномузичне вокальне виконавство: регіональні стилі, манери, способи звуковидобування</i>	15 год
1	Тема 1	Галицько-подільська та волинська манери співу	3
2	Тема 2	Поліські виконавські стилі: західне, середнє та східне Полісся	3
3	Тема 3	Центрально- та східно-українські способи співу. Підголосково-поліфонічне багатоголосся	3
4	Тема 4	Карпатський та закарпатський стилі вокального виконавства	3
5	Тема 5	Регіональні традиції народно-інструментального виконавства	3
4-й семестр			
		Модуль 2: <i>Ранньо-традиційний вокальний репертуар: календарна творчість</i>	15 год
6	Тема 1	Колядки, щедрівки та зимові гри	3
7	Тема 2	Веснянки, гаївки	3
8	Тема 3	Літній жанровий цикл: русальні та купальські твори	3
9	Тема 4	Трудові та обжинкові пісні	3
10	Тема 5	Інші жанри локального поширення: колодчані, масляні, ринзівки, царинні, юрїївські.	3

5-й семестр			
		Модуль 3: <i>Ранньо-традиційний вокальний репертуар: сімено-обрядова творчість</i>	15 год
11	Тема 1	Весільний репертуар Західного полігону	3
12	Тема 2	Весільний репертуар Полісся	3
13	Тема 3	Центрально-українські весільні твори	3
14	Тема 4	Карпатський весільний цикл	3
15	Тема 5	Народинні та хрестильні пісні	3
6-й семестр			
		Модуль 4: <i>Необрядова лірика та приурочені твори</i>	15 год
16	Тема 1	Ранньо-ліричний приурочений репертуар	3
17	Тема 2	Звичайні пісні ліро-епічного жанру	3
18	Тема 3	Звичайні пісні співного жанру	3
19	Тема 4	Колискові	3
20	Тема 5	Напливові твори	3
		Всього	60

Самостійна робота

3 семестр		15
1	Самостійна робота над звуковидобуванням та наслідування регіональних манер співу	2
2	Самостійна робота над вивченням закономірностей варіантності в регіональних стилях	2
	Поточний контроль	2
3	Самостійна робота над вивченням закономірностей багатоголосся	3
4	Самостійна робота із традиційними музичними інструментами	4
5	Підсумковий контроль (залік)	2
4 семестр		15
1	Підбір репертуару із власних (архівних записів)	2
2	Самостійна робота над вивченням репертуару	3
3	Самостійна робота над звуковидобуванням та наслідування регіональних манер співу	3
	Поточний контроль	2
4	Самостійна робота із багатоголосним співом	3
5	Підсумковий контроль (залік)	2
5 семестр		15
1	Підбір репертуару із власних (архівних записів)	2
2	Самостійна робота над вивченням репертуару	3
	Поточний контроль	2
3	Самостійна робота над звуковидобуванням та наслідування регіональних манер співу	3
4	Самостійна робота над звуковидобуванням та наслідування регіональних манер співу	3
5	Самостійна робота із багатоголосним співом	2
6 семестр		15
1	Підбір репертуару із власних (архівних записів)	2
2	Самостійна робота над вивченням репертуару	3
	Поточний контроль	2
3	Самостійна робота над звуковидобуванням та наслідування регіональних манер співу	3
4	Самостійна робота над сольним репертуаром	3
5	Підсумковий контроль (залік)	2

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка роботи студента складається із сумарного результату оцінювання різних видів навчальної роботи протягом певного часу. До видів навчальної роботи відносяться форми активної та пасивної діяльності студента. Відповідно, розроблена ієрархічна система, в якій пасивні форми оцінюються на порядок нижче аніж активні. До пасивних форми включають відвідування лекцій та ведення конспекту, конспектування обов'язкової літератури, виконання самостійної роботи, відвідування фольклорних мистецьких і наукових заходів тощо. Активні форми роботи вимагають виявлення студентом власних здібностей, вмінь, ініціативи, логічного та креативного мислення і т.д. Це виступи на семінарських заняттях, підготовка та захист наукових рефератів, виступи на конференціях і т.д.

При розробці шкали оцінювання видів навчальної діяльності враховано всі види аудиторної та поза аудиторної роботи, що відповідає загальним положенням вищих навчальних закладів, а також враховано специфіку роботи кафедри музичного фольклору. Таким чином до основних нормативних форм роботи додається виконання молоддю науково-пошукових досліджень, а саме: опрацювання спеціалізованої літератури, підготування рефератів та виступи з доповідями на студентських конференціях.

Шкала оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної роботи	стаціонар	
	Оціночні бали (за об'єм роботи)	Всього
1 семестр		100
<i>поточний контроль</i>		50
Відвідування занять	1 x 20	20
Самостійна робота	1 x 15	15
Виконання домашніх завдань	1 x 15	15
<i>підсумковий контроль (залік)</i>		50
Демонстрація на заліку всіх необхідних навичок та вмінь, одержаних протягом навчального семестру:		50
2 семестр		100
<i>поточний контроль</i>		50
Відвідування занять	1 x 20	20

Самостійна робота	1 x 15	15
Виконання домашніх завдань	1 x 15	15
підсумковий контроль (залік)		50
Демонстрація на заліку всіх необхідних навичок та вмінь, одержаних протягом: - навчального семестру; - навчального року		50 25 25

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Метод проблемного викладення.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній** контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з тематики курсу, яка буде вивчатися.
2. **Поточний** контроль здійснюється під час занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний** контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи змістового модуля і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий** контроль проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

а) методична література

1. Гапон Л. До проблеми виховання співака у вторинному фольклорному ансамблі // Вісник Львівського університету. Львів, 2010. Вип. 43. С. 294–301.
2. Гапон Л. Навчально-виховна робота у фольклорному ансамблі // Динаміка фольклорного виконавства: Матеріали науково-практичної конференції до 30-ліття кафедри музичного фольклору. Рівне, 2009. С. 71–75.
3. Гапон Л. Робота з вторинним фольклорним ансамблем. Методичні поради. Рівне, 2014. 14 с.
4. Дзвінка Р. Виховання дослідників і виконавців традиційної народної музики та стандарти вищої мистецької освіти // Динаміка фольклорного виконавства: Матеріали науково-практичної конференції до 30-ліття кафедри музичного фольклору. Рівне, 2009. С. 64–71.
5. Ковальчук В. Етнокультурний центр у системі позашкільного закладу. Технологія успадкування етнокультурної спадщини дітьми і молоддю // Народна музика Волині та Полісся: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції до 35-річчя кафедри музичного фольклору та 200-річчя з дня народження Оскара Кольберга. Рівне, 2014. С.23–37.
6. Ковальчук В., Гумінська О. Етнокультурний центр у системі позашкільного закладу: концепція, досвід, перспективи: метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 192 с.
7. Єгоричева М. Вправи для розвитку вокальної техніки. Київ: Музична Україна, 1977. 112 с.
8. Коломиєць О. Народновиконавський практикум в системі виховання етномузиколога // Етномузика. Львів, 2007. Число 2: збірка статей та матеріалів на честь ювілею Івана Франка / упорядник Богдан Луканюк. С. 131–137. Наукові збірки ЛДМА ім. М. В. Лисенка; вип. 14.

9. Маслій К. Найбільш типові недоліки голосу і способи їх усунення: методичні рекомендації для студентів інституту культури. Рівне, 1986. 19 с.
10. Осадча В. Професійна підготовка співаків народного спрямування на методологічній основі української етномузикології // Народна музика Волині та Полісся: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції до 35-річчя кафедри музичного фольклору та 200-річчя з дня народження Оскара Кольберга. Рівне, 2014. С. 13–22.
11. Лукашенко Л. Практика народно-виконавська: програма // Етномузика: збірка статей та матеріалів із нагоди 175-річчя Львівсько національної музичної академії імені М. В. Лисенка. Львів, 2019. Число 15. С. 143–158.
12. Осадча В. Форми виконавського втілення народнопісенної традиції в навчальних закладах Харкова // Динаміка фольклорного виконавства: Матеріали науково-практичної конференції до 30-ліття кафедри музичного фольклору. Рівне, 2009. С. 79–81.
13. Сінельников І. Вокальна робота у молодіжному фольклорному ансамблі: теорія і практика // Молодий вчений. 2017. Жовтень. № 10 (50). С. 335–339.
14. Сінельников І. Робота з фольклорним колективом: методи опанування традиційного музичного матеріалу // Імідж сучасного педагога. 2019. № 1 (184). С. 65–68.
15. Сінельников І. Методика роботи з фольклорним колективом: навчальний посібник. Київ: Ліра, 2017. 236 с.
16. Цапун Р. Народні обряди з репертуару гурту „Джерело”: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю „Музичне мистецтво”. Рівне: РДГУ, 2003. 123 с.

б) основна:

1. Бодак Я. Лемківські трудові пісні-діалоги // Дев'ята конференція дослідників народної музики червононоруських (галицько-володимирських) та суміжних земель (Львів, 24-25 вересня 2010 року): Матеріали / Ред.-упор. Б. Луканюк та Ю. Рибак. Львів, 2010. С. 17–32.
2. Грица С. Трансмсія фольклорної традиції: Етномузикологічні розвідки. Київ-Тернопіль: Астон, 2002.
3. Єфремов Є. Поліські лісові гуканки // Проблеми етномузикології: Зб. наук. пр. / Упор. О. Мурзіна. Київ, 1998. В. 1. С. 216–221.
4. Карапата О. Купальські пісні «лівобережного типу»: спроба локально-структурної диференціації / О. Карапата // Проблеми етномузикології : Збірник наукових статей : Вип 5 / Ред.-упор. І. Клименко; НМАУ ім. П.І. Чайковського; ПНДЛ по вивченню і пропаганді народної музичної творчості. Київ, 2010. (Слов'янська мело географія : Кн. 1 з доданим атласом). Ч. 1 Студії. С. 165–183.
5. Квітка К. Вступні уваги до музично-етнографічних студій // Записки Етнографічного товариства. Київ, 1925. Кн. 1. С. 14.
6. Клименко І. Вектори генеральних ритмотворчих алгоритмів українсько-білоруського ранньотрадиційного меломасиву // Проблеми етномузикології : Зб. наук. ст. з геогр. атласом: Вип. 6 / Руд.-упор. І. Клименко; НМАУ ім.

П.І. Чайковського; ПНДЛ по вивченню і пропаганді нар. Муз. творчості. Київ, 2011. (Слов'янська мело географія : Кн. 2). Ч. 1 Студії. С. 10–33.

7. Клименко-Крута О. Явище «напівтончика» в традиційній пісенній культурі північного Лівобережжя // Проблеми етномузикології: Зб. наук. пр. / Упор. О. Мурзіна. Київ, 2004. В. 2. С. 272–283.

8. Коропниченко Г. Ранні ліричні пісні Київщини, приурочені до жнив // Проблеми етномузикології: Зб. наук. пр. / Упор. О. Мурзіна. Київ, 2004. В. 2. С. 166–191.

9. Луканюк Б. Диференціальний принцип тактування // Актуальні питання методики фіксації та транскрипції творів народної музики : Зб. наук. праць. Київ, 1989. С. 59–86.

10. Луканюк Б. Культуро-жанрова концепція С. Людкевича: До постановки питання // Четверта конференція дослідників народної музики червононоруських (галицько-володимирських) та суміжних земель (Львів, 1–3 квітня 1993 р.) : матеріали. Львів, 1993. С. 7–14.

11. Луканюк Б. Культуро-жанрова концепція С. Людкевича: До постановки питання (закінчення) // П'ята конференція дослідників народної музики червононоруських (галицько-володимирських) та суміжних земель (Львів, 15–16 грудня 1994 р.) : матеріали. Львів, 1994. С. 7–11.

12. Мурзіна О. До поняття "Протяжної пісні" // Четверта конференція дослідників народної музики червононоруських (галицько-володимирських) та суміжних земель (Львів, 1-3 квітня 1993 р.): Матеріали. Львів, 1993. С. 15–21.

13. Мурзіна О. Сольна лірика лівобережної Наддніпрянщини: питання методики аналізу // Проблеми етномузикології: Зб. наук. пр. / Упор. О. Мурзіна. Київ, 2004. В. 2. С. 210–239.

14. Осадча В. Ритмоінтонаційна активність і манера виконання у процесі творення слобожанського "протяжного" розспіву // Фольклористичні візії (учні – вчителів І. В. Мацієвському з нагоди 60-річчя) : зб. статей і матер. / ред.-упор. : О. Смоляк, В. Коваль; редкол. : М. Лобанов [та ін.]. Тернопіль : Астон, 2001. С. 82–90.

15. Пясковський І. До питання класифікації багатоголосся в українських народних піснях // Проблеми етномузикології: Зб. наук. пр. / Упор. О. Мурзіна. Київ, 2004. В. 2. С. 42–57.

16. Терещенко О. Купальські наспіви східних кордонів Поділля (механізм варіантності) / О. Терещенко // Проблеми етномузикології : Збірник наукових статей : Вип 5 / Ред.-упор. І. Клименко; НМАУ ім. П.І. Чайковського; ПНДЛ по вивченню і пропаганді народної музичної творчості. Київ, 2010. (Слов'янська мело географія : Кн. 1 з доданим атласом). Ч. 1 Студії. С. 199–206

17. Хай М. Музично-інструментальна культура українців (фольклорна традиція) / М. Хай. – Київ ; Дрогобич, 2007. – 544 с.

18. Хай М. Музика Бойківщини / М. Хай. Київ: Родовід, 2002. С. 76–77.

в) дискографія:

1. Берви: Традиційна музична культура України [аудіо компактдиск] / Проект “Моя Україна. Берви” / Арт Екзистенція, УЕЛФ, Арт Велес. Київ, 2001.
2. В гетой хаті: Традиційна музика Берестейщини / Вступна стаття, підбір і впорядкування матеріалів Л. Лукашенко. Київ, 2004. (Етнічна музика України).
3. Веночок рутьвяненький: Традиційна музика Берестейщини / Вступна стаття, підбір і впорядкування матеріалів Л. Лукашенко. Київ, 2004. (Етнічна музика України).
4. Зелений шум Полісся: Традиційна культура Поліського краю [мультимедійний компактдиск] / Арт Екзистенція, УЕЛФ, Арт Велес. Київ, 2002.
5. Пісні Погориння: Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся. Традиційна музика. Ч. 1. / Упоряд. В. Ковальчук. Київ: Етнодиск, 2004.
6. Постоп’янка з Подляшша: / Вступна стаття, підбір і впорядкування матеріалів Л. Лукашенко. Київ, 2004. (Етнічна музика України).
7. “Рано-рано да зйду на гору”: Традиційна музика Полісся: У 2 ч. [аудіо компактдиск] / Культурологічна експедиція МНС України. Київ: Українська експериментальна лабораторія фольклору, 1997.
8. Українська епічна традиція [мультимедійний компактдиск] / Арт Екзистенція, УЕЛФ, Арт Велес. Київ, 2003.

г) електронні джерела:

www.ukrfolk.kiev.ua – Проект „Моя Україна. Берви”.
www.pisni.org.ua – Сайт „Українські пісні” (тексти народних пісень з нотами).
www.gomin.uazone.net – „Гомін” (архів української народної пісенності).
www.ukrlib.com.ua/narod/index.php – Розділ „Народна творчість” на сайті „Бібліотека української літератури”.
www.rius.kiev.ua/nt.html – Сайт НДІ Українознавства, розділ „Сонячне коло” (народні обряди).
www.ualogos.kiev.ua – Електронне наукове фахове видання „Українознавство”.
www.etno.webua.org – „Українська етнографія”.
www.berehunya.iatp.org.ua – Всеукраїнський народознавчий часопис „Берегиня”.
www.mau-nau.org.ua – Сайт Національної асоціації українців.
www.folkart.net.ua – „Українська народна творчість”.
www.etnolog.org.ua/imfe.html – Сайт Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського.
<http://ethnography.national.org.ua/> – сайт Українська етнографія (різні курси лекцій/підручники/праці з етнографії)
<http://www.ukrfolk.kiev.ua/BERVY>
<http://rufolk.chet.ru/pages/tutorial/1.html>
www.ruthenia.ru/folklore/folklorelaboratory/belous.htm
<http://www.duh-I-litera.htm>
<http://www.geocities.com>
<http://ukrnov.catp.org.ua>
<http://www.pisnia.iatp.org.ua>

<http://www.kremenets.com.ua/ukrain/legends/legends,htm>

<http://slovo.org/tryanov/ballads/>

<http://lzbornik.narod.ru/hryshukr/hrush419.htm>

<http://ukrlife.org>

<https://www.youtube.com/watch?v=YFJzCJ83j1E>

<https://www.youtube.com/watch?v=fuuQsIwyZg0>